

יד מהרש"א
מסכת כתובות
פרק נערה שנתפתתה
חלק א'
דף מא: - דף מג:

August 21, 2011

© Yechezkel Folger 2011

Table of Contents

דף מא:	3
תוספות ד"ה לא הספיקה ובא"ד שמא מקראי	3
דף מב:	5
רש"י ד"ה אבל משלם	5
תוספות ד"ה לאביה נמי	7
דף מא - דף מג:	9
תד"ה ר' שמעון פוטר	9
איבעיא דאביי ותד"ה או דלמא ובא"ד דהא אפילו ובא"ד ולקמן	13
תד"ה נשבע והודה וא"ד ואהיהא ברייתא	21
תד"ה הפלת את שיני	25
תד"ה מאי לאו	29
תד"ה דאחין בעי למיהוי	31
תוספות בא"ד דכל היכא וא"ד דכל היכא	35
דף מג:	41
תוספות ד"ה לא בשאינה ניזונת ובא"ד דאחר מיתת האב	41
דף מג:	45
תוספות ד"ה שפצעה בפני	45
תוספות ד"ה טעמא דהשיאה	46
תוספות ד"ה ומיגבא ובא"ד דאי ותד"ה והלכתא	49

דף מא:

תוספות ד"ה לא הספיקה ובא"ד שמא מקראי

לשון מהרש"א

תוס' בד"ה לא הספיקה כו' הרי הן של עצמה תימה תינה קנס אלא בוששת כו' עכ"ל מלשון הן קדייקי דמיירי נמי בבוששת ופגם ועיין בר"ן:

בא"ד ושמא מקראי כו' איתקוש אהדדי כדפי' לעיל עכ"ל ר"ל להך מילתא איתקוש דלמי שזה ניתן גם זה ניתן אבל לענין דקנס אינו משלם ע"פ עצמו לא איתקוש ליה בוששת ופגם כדמוכח בשמעתין וכ"כ התוס' לעיל בהדיא בפ' אלו נערו ע"ש:

- 1) First הקדמה
 - a) can be מוריש לבניו his right to make a תביעת קנס but not his right to make a תביעת קנס
- 2) Second הקדמה
 - a) "אין אדם משלם קנס על פי עצמו" because קנס "חיוב הודאה"
 - b) "אדם משלם ממון על פי עצמו" because קנס "חיוב הודאה" for ממון
- 3) Third הקדמה
 - a) קנס and בוששת and פגם need to pay מפתה and אונס
 - b) דין ממון have a אונס and פיתוי for בוששת ופגם
- 4) משנה
 - a) for קנס in a certain case set out in the משנה has a אונס and פיתוי for קנס
 - b) instead of לאביה "הרי הן של עצמה"
- 5) תוספות
 - a) הרי הן של עצמה are קנס as well as בוששת and פגם that implies that לשון רבים is הן
 - b) קשיא
 - i) I can understand that קנס is לעצמה and not אחי' because קנס לבניו מוריש קנס לבניו
 - ii) But
 - (1) Given that אדם מוריש ממון לבניו and דין ממון have בוששת and פגם
 - (2) Why aren't בוששת and פגם paid to אחי'
 - c) תירוץ
 - i) קנס to איתקוש are אונס and פיתוי of בוששת and פגם
- 6) מהרש"א
 - a) They're only in that when קנס is לעצמה then בוששת and פגם are also לעצמה
 - b) But

- i) Based on תוספות at דף לח. and the rest of the סוגיא that we'll set out in the דיבורים that follow
- ii) these חיוב הודאה for איתקוש אהדדי aren't תשלומין
- iii) so that
 - (1) there is a חיוב הודאה for בושת ופגם
 - (2) while there is no חיוב הודאה for קנס

דף מב.

רש"י ד"ה אבל משלם

לשון מהרש"א

[דף מב עמוד א] בפרש"י בד"ה אבל משלם בושת כו' לא תובעו אלא בושת ופגם ולא כו' עכ"ל יש לדקדק בפירושו מי הכריחו לומר לרבנן דלא תובעו אלא בושת ופגם דהא א"נ דס"ל לרבנן דסתם תובעו ג"כ קנס ניחא דחייב קרבן משום דתובעו נמי בושת ופגם וכן מוכח הסוגיא בס"פ שבועת הפקדון דקאמר לדברי חכמים אף בושת ופגם הוא תובעו כמ"ש בחידושינו שם ויש ליישב פירושו דהכא דלמאי דמסיק לקמן דטעמא דרבנן משום דלא שביק איניש מידי דכי מודה ביה לא מיפטר ותבע מידי דכי מודה ביה מיפטר משמע דמהאי טעמא נימא דלא תבעו אלא בושת ופגם דומיא לטעמא דר"ש דלא שביק איניש מידי דקיין כו' דע"כ היינו דמהאי טעמא לא תבעו אלא קנס וק"ל:

- 1) First הקדמה
 - a) As a general rule
 - i) A תביעה on a כפר ונשבע והודה if he was קרבן שבועה needs to bring נתבע
- 2) Second הקדמה
 - a) we'll explain below what "לא עמד בדין" and "עמד בדין" mean for קרבן שבועה
- 3) רש"י in משנה as explained by שבועות
 - a) If a כופר ונשבע and is now אונס ופיתוי of תביעה on a עומד בדין wasn't previously נתבע
 - i) קרבן שבועה ר' שמעון says there's no
 - (1) because
 - (a) there's no חיוב הודאה and נתבע could have been פוטר himself by being תביעה to this מודה
 - (b) and it follows that there was no "כפירה" of a meaningful תביעה
 - (c) in short: לא כפר לי' ולא מידי
 - ii) קרבן שבועה say there is a רבנן
- 4) משנה of the ביאור – רש"י
 - a) Part 1
 - i) For a תובע who is מפרש that his תביעה is for בושת ופגם that have a מומן
 - (1) both ר' שמעון and רבנן agree that there is a חיוב הודאה and a קרבן שבועה
 - ii) For a תובע who is מפרש that his תביעה is for קנס
 - (1) both ר' שמעון and רבנן agree that there is no חיוב הודאה and no קרבן שבועה
 - iii) The מחלוקת between ר' שמעון and רבנן applies to a תובע who was תובע סתם and wasn't מפרש whether his תביעה is for בושת ופגם or for קנס

- (1) ר' שמעון assumes that
 - (a) the תביעה was for קנס that's "קייץ" and fixed in amount
 - (b) Because "לא שביק איניש מידי דקייץ ותבע מידי דלא קייץ"
- (2) רבנן assume that the תביעה was for בושת ופגם where there is a חיוב הודאה
 - (a) Because "לא שביק איניש מיד דכי מודי בי' לא מיפטר ותבע מידי דכי מודי בי' מיפטר"

b) Part 2

- i) רש"י adds that
 - (1) For ר' שמעון the תביעה סתם is **only** for קנס
 - (2) For רבנן the תביעה סתם is **only** for בושת ופגם
- 5) מהרש"א
- a) קשיא
 - i) I understand why רש"י says for ר' שמעון that it must be that a תביעה סתם is only for קנס
 - (1) Namely because
 - (a) if the תביעה were also for בושת ופגם
 - (b) There'd have been a קרבן שבועה for בושת ופגם
 - (c) And ר' שמעון couldn't have said flatly that there's no קרבן שבועה
 - ii) But for רבנן
 - (1) Why doesn't רש"י say that a תביעה סתם is for קנס as well as for בושת ופגם
 - (2) And that when רבנן say there's a קרבן שבועה
 - (3) They mean that
 - (a) although there's no קרבן שבועה for קנס
 - (b) there's a קרבן שבועה for בושת ובפגם
 - b) תירוץ
 - i) We've established that
 - (1) ר' שמעון uses the words לא שביק to explain his שיטה for קנס
 - (2) and רבנן use the same "לא שביק" words to explain their שיטה for בושת ופגם
 - ii) And
 - (1) since we've also established that for ר' שמעון the words לא שביק for קנס must mean that a תביעה סתם is only for קנס
 - (2) רש"י assumes that רבנן use the same words to teach that a תביעה סתם is only for בושת ופגם

תוספות ד"ה לאביה נמי

לשון מהרש"א

תוס' בד"ה לאביה נמי כו' וכדרבנן דאמרי יש קנס במקום מכר כו' עכ"ל ק"ק ומאי קושיא דאימא דלא ניתא ליה לתלמודא למימר הכי דהא סתם לך תנא בההוא פירקא כל מקום שיש מכר אין קנס ודו"ק:

1) גמרא

a) קשיא

- i) The basic דינים on תשלומין for אונס ופיתוי are set out in a משנה at .ט. דף
- ii) דף מא: What does the משנה teach here on חידוש

b) תירוץ

- i) The חידוש is that אביה instead of to the אשה are paid to בושת פגם וקנס

c) קשיא

- i) We'd know even without our משנה that אביה instead of to the אשה herself are paid to בושת פגם וקנס
- ii) Because
 - (1) The אשה who was מוחלת any תשלומין acted willingly and would be מוחלת that's payable to her
 - (2) And since the תורה does provide for these תשלומין
 - (a) it must be that the אשה has no right to be מוחלת these תשלומין
 - (b) because the תשלומין belong to אביה and not to the אשה herself

2) תוספות

a) קשיא

- i) Why doesn't the גמרא answer that were it not for the משנה here
- ii) we'd mistakenly have said that
 - (1) the פסוק requires תשלומין for פיתוי only to the אשה and only if the אשה is a זכותית and has no power to be מוחלת her קטנה
 - (2) And there is no תשלומין to אביה

b) תירוץ

- i) We could not have made this טעות because there is no תשלומי קנס for a קטנה because of the כלל that
 - (1) אין קנס במקום מכר
 - (2) where "במקום מכר" refers to a קטנה that אביה can be מוכר

c) קשיא

- i) יש קנס במקום מכר say רבנן
- 3) מהרש"א
 - a) אין קנס that פרק אלו נערוה in סתם משנה should have answered that תוספות במקום מכר

דף מא. - דף מג.

תד"ה ר' שמעון פוטר

בד"ה ר"ש פוטר כו' אלא כשייחד לו כלי להלוואתו ולעושיקו כו' עכ"ל פלוגתא דר"י ור"ל בזה בפרק הזהב ע"ש:

בא"ד תימה לר"י ת"ל דאפילו בעושיק כו' דמיירי בלא עמד בדין כו' עכ"ל אבל לרבנן לא קשיא להו אמאי חייב דאיכא למימר אפילו בלא עמד בדין דבושת ופגם קתבע ושוען שכבר הודה לו ויחד לו משכון אבל בקנס ליכא למימר הכי דכיון דאי הוה מודה ביה הוה מיפטר לא הוי כפירת ממון וק"ל:

1) הקדמה First

a) To be קרבן שבועה חייב a

i) it's a condition that

(1) Before the נתבע came to בית דין he had already been מודה to the תובע and had been מייחד a משכון to the תובע

ii) And it's a further condition that

(1) Afterwards the נתבע was ונשבע in כפר בית דין before he was מודה in the end

2) הקדמה Second

a) A סתם תביעה in a case of אונס ופיתוי means a תביעה that doesn't make clear whether it's for בושט ופגם or for קנס or for both

3) משנה in מסכת שבועות

a) שאלה

i) Is there a קרבן שבועה on a סתם תביעה for אונס ופיתוי if the אונס ומפתה wasn't עומד בדין previously

b) ר' שמעון תשובה for

i) a סתם תביעה for אונס ופיתוי is for קנס

ii) there is no חיוב הודאה for a תביעה for קנס because בקנס מודה is פטור

iii) it follows

(1) that if נתבע were מודה in בית דין he'd be פטור

(2) So קרבן שבועה לא כפר לי' ולא מידי and there is no

c) רבנן תשובה for

i) A סתם תביעה for אונס ופיתוי is for בושט ופגם

ii) there is a חיוב הודאה for a בושט ופגם because מודה בממון is חייב

iii) it follows that כפר לי' מידי and there is a קרבן שבועה

4) תוספות

- a) ר' שמעון to קשיא
- i) Why does ר' שמעון say there's no קרבן שבועה because
 - (1) מודה could have been פוטר himself by being נתבע
 - (2) So that לא כפר לי' ולא מידי
 - ii) When ר' שמעון could have given this stronger explanation
 - (1) הודאה וייחוד כלי there's a קרבן שבועה only where there is a prior
 - (2) and on a תביעה for קנס there can be no prior וייחוד כלי because the prior הודאה would have been פוטר the נתבע
- 5) מהרש"א
- a) קשיא on the קשיא of תוספות
- i) Why doesn't תוספות ask a similar קשיא for רבנן who say סתם תביעה is for בושת and there's a קרבן שבועה ופגם
 - ii) Namely
 - (1) Why is there a קרבן שבועה even for בושת ופגם and other דיני ממון
 - (2) Since
 - (a) the prior הודאה is מחייב the נתבע
 - (b) and נתבע would never make a שבועה and there'd of course be no קרבן שבועה
- b) תירוץ
- i) רבנן can say that the קרבן שבועה applies where
 - (1) In fact there was a prior הודאה and the טובע is טוען that there was an earlier הודאה
 - (2) but נתבע in דין בית דין denies that he made this earlier הודאה
- c) note that
- i) this תירוץ can't apply to ר' שמעון
 - ii) because if there was an earlier הודאה the נתבע need not bring a קרבן שבועה because
 - (1) whether or not he denies the earlier הודאה in דין בית דין
 - (2) he himself knows that he made a prior הודאה that was פוטר him from תשלומין
- 6) ד"ה הפלת את שיני at מהרש"א of תוספות המשך
- a) תירוץ
- i) ר' שמעון deals with where עמד בדין and where עמד בדין there can be an earlier הודאה וייחוד כלי
- b) שאלה

- i) What is עמד בדין and what earlier וייחוד כלי הודאה can there be
- c) תשובה
 - i) "עמד בדין" for קרבן שבועה means that a prior בית דין had already relied on עדים to be מחייב the נתבע on a תביעה for אונס ופיתוי
 - ii) the תובע in a second בית דין
 - (1) wants the נתבע to pay the תשלומין that the first ב"ד had been פוסק that the נתבע is חייב to pay
 - (2) and claims that
 - (a) after the פסק of the prior ב"ד but before the current ב"ד met
 - (b) the נתבע
 - (i) was מודה to the תובע that there was a פסק by the prior ב"ד
 - (ii) and was מייחד a כלי to the תובע as a משכון that the פסק would be paid
 - iii) While the נתבע in the second בית דין is כופר ונשבע and denies
 - (1) that there was a פסק by a prior ב"ד
 - (2) and that he had made a הודאה and ייחוד כלי for a פסק by a prior ב"ד
 - iv) נתבע in the end is מודה to the תובע
- d) שאלה
 - i) Why doesn't the נתבע become פטור because of the הודאה he made that there was a prior פסק by the first בית דין
- e) תשובה
 - i) A תביעה based on a פסק דין of a prior בית דין counts as a דין ממון even if the פסק דין itself was on a תביעה for קנס
- f) תירוץ to the first פירכא
 - i) we'll see later in the סוגיא that אב"י assumes that the משנה in שבועות deals with לא עמד בדין
- g) second תירוץ
 - i) חדא ועוד קאמר
 - ii) Meaning that ר' שמעון says there are two reasons why there is no קרבן שבועה for a תביעה of קנס
 - iii) חדא
 - (1) מודה could have been פוטר himself by being נתבע
 - (2) So לא כפר לי' ולא מידי
 - iv) ועוד
 - (1) there's a קרבן שבועה only where there is a הודאה

(2) and there could have been no prior הודאה because a prior הודאה would have been נתבע the פוטר

איבעיא דאביי ותד"ה או דלמא ובא"ד דהא אפילו ובא"ד ולקמן

לשון מהרש"א

בד"ה א"ד אף על גב דעמד כו' לשלם על פי עצמו או להורישו לבניו דמ"ש ולא מיבעי ליה אלא כו' עכ"ל הכי משמע להו אם הוי ממון לענין להתחייב בהודאה הוי נמי ממון להורישו לבניו דמ"ש הוא וכן הוא לפי האמת דגבי אונס ופיתוי מונתן פוטר מקרבן שבועה בגזירת הכתוב מוכחש בעמדה בדין ובגרה ומתה כו' אף על גב דהוי ממון להודאה ולהורישו לבניו כמ"ש התוספות לקמן ולשיטתם דלקמן שכתבו דלפי משנתינו קמיבעי ליה דלר"ש לא הוי ממון להורישו כו' אי לא חשיב נמי ממון לענין קרבן שבועה ולהודאה כו' היינו אי איכא שום קרא וגזירת הכתוב לחלק בין להורישו לבניו ובין חיוב הודאה אבל ודאי כיון דליכא שום קרא ליכא לפלוגי ביניהם וה"ה דה"מ למיבעי בכה"ג לרבנן הוי ממון להורישו לבניו אי חשיב נמי ממון לקרבן ולהודאה ואי איכא שום קרא וגזירת הכתוב לחלק בין להורישו לבניו ובין חיוב הודאה דבלאו קרא ליכא לפלוגי ביניהם ודו"ק:

בא"ד דהא אפילו בסוף הסוגיא פשיטא ליה לאביי דהוי ממון לענין שמתחייב בהודאה כו' עכ"ל ר"ל דליכא למימר דלא מצי לשנויי הכי משום דליכא לפלוגי בין להורישו לבניו ובין חיוב הודאה גבי אונס ופיתוי דמ"ש הוא כמ"ש התוס' לעיל דע"כ לשיטת רש"י ולפירושו זה אינו לפי האמת דהא לבתר דקמשני ליה מונתן דלא הוי ממון להורישו לבניו פשיטא ליה לאביי בסוף הסוגיא דהוי ממון לענין חיוב הודאה ודו"ק:

בא"ד ולקמן דאמר אביי הא עמד כו' פי' הא עמד בדין ובגרה ומתה דמינה ירית מחייב כו' עכ"ל ר"ל דבהכי איכא לאוקמא שפיר לאביי ולא תקשי אלא לרבה דפוטר נמי בכה"ג מקרבן שבועה מונתן ליכא לאוקמא בהכי וכמ"ש התוס' לקמן ע"ש:

1) First הקדמה

- a) If אב died before בתו was בדין עמדה he can't be מוריש a קנס to his יורשים תביעת קנס for הורשה לבנים because the תביעה still doesn't have a דין ממון
- b) If אב died after בתו was בדין עמדה
 - i) For ר' שמעון in the משנה there is still no הורשה לבנים because the תביעה still doesn't have a דין ממון
 - ii) For רבנן in the משנה there is הורשה לבנים because the העמדה לדין changed the תביעה from a דין קנס to a דין ממון

2) Second הקדמה

- a) מסכת שבועות in משנה
 - i) Part 1
 - (1) If a person makes a תביעה for סתם ופיתוי אונס
 - (a) קנס for תביעה was assumed that the ר' שמעון
 - (i) Because "לא שביק איניש מידי דקיץ ותבע מידי דלא קיץ"
 - (b) בושת ופגם for תביעה was assumed that the רבנן

(i) Because "לא שביק איניש דכי מודי ב' לא מיפטר ותבע מידי דכי מודי ב' מיפטר"

b) Part 2

- i) אונס ופיתוי לא עמד בדין on ר' שמעון and רבנן both agree that where
- (1) there is no קנס תביעה for a קרבן שבועה on a תביעה for קנס
- (a) because for קנס there is no חיוב הודאה
- (b) so לא כפר לי' ולא מידי כי
- (2) there is a בושת ופגם on a תביעה for קרבן שבועה
- (a) because for בושת ופגם there is a חיוב הודאה
- (b) so כפר לי' מידי כי
- 3) עמד בדין if חיוב הודאה on רבנן and ר' שמעון of שיטות
- a) רש"י
- i) אביי is מדייק from the משנה in שבועות that
- (1) It's only where לא עמד בדין that there's no חיוב הודאה for a קנס תביעת
- (2) But there is a חיוב הודאה where עמד בדין
- b) תוספות
- i) אביי doesn't make this דיוק
- ii) Instead תוספות says that אביי is מיבעיא whether there's a חיוב הודאה if עמד בדין on a תביעת קנס
- 4) מהרש"א as explained by תוספות
- a) שאלה
- i) What forces רש"י to say that אביי makes the דיוק that there is a חיוב הודאה for ר' עמד בדין if שמעון
- b) תשובה
- i) At the end of our סוגיא
- (1) עמד בדין if חיוב הודאה that there's no חיוב הודאה of פסוק ונתן that derives from רבה
- (2) Yet אביי then asks that from the דיוק of the משנה in שבועות that there's a חיוב הודאה for this case
- c) שאלה
- i) Why isn't this a קשיא to תוספות
- d) תשובה
- i) We'll explain below that תוספות says that
- (1) The דיוק by אביי applies only to the special case of "עמדה בדין ובגרה ומתה"
- (2) The details of this special case aren't relevant at this point

האם איכא חיוב הודאה לאביי כשעמדה בדין ובגרה ומתה	האם איכא חיוב הודאה לאביי כשעמדה בדין ולא בגרה ומתה	
איכא חיוב הודאה	איכא חיוב הודאה	רש"
איכא חיוב הודאה	מיבעי לי לאביי	תוספות

5) גמרא

a) רש"י according to רבה of איבעיא

i) איבעיא of צד First

(1) Since we've established for שמעון ר' that there is a חיוב הודאה for a תביעת עמד בדין קנס

(2) There is also a קרבן שבועה

ii) איבעיא of צד Second

(1) There may be a גזירת הכתוב that teaches that

(a) For there to be a קרבן שבועה for a תביעה תביעה must have a דין ממון מעיקרו

(b) Unlike here where the source of the תביעה was קנס

6) תוספות

a) רש"י to שאלה

i) Why doesn't אביי also ask whether there is הורשה לבנים where עמד בדין

b) תשובה

i) אביי assumes that

(1) Since there is חיוב הודאה where עמד בדין

(2) There is also הורשה לבנים where עמד בדין

ii) Because

(1) מאי שנא

(2) Meaning there's no reason to be מחלק between חיוב הודאה and הורשה לבנים

האם איכא הורשה לבנים כשעמדה בדין	האם איכא קרבן שבועה כשעמד בדין	האם איכא חיוב הודאה כשעמד בדין	
איכא הורשה לבנים דמאי שנא מהא דאיכא חיוב הודאה	איכא קרבן שבועה משום דאיכא חיוב הודאה	איכא חיוב הודאה	רש"י צד א'
איכא הורשה לבנים דמאי שנא מהא דאיכא חיוב הודאה	ליכא קרבן שבועה מצד גזירת הכתוב משום דאין עיקרו ממון	איכא חיוב הודאה	רש"י צד ב'

7) ד"ה או דלמא at מהרש"א

a) שאלה

i) Is it מסתבר for רש"י to explain that

(1) Although we know that for עמד בדין there is a both חיוב הודאה and הורשה לבנים

- (2) Still **אביי** is **מיבעיא** whether there's a **גזירת הכתוב** that this case has a **קנס** for **קרבת שבועה**
- b) **תשובה**
- i) Yes
- ii) Here's proof
- (1) In one **שלב** of the **סוגיא** that follows the **גמרא** assumes for a reason not relevant here that for an **אשה** who was **ומתה** and **בגרה** **בדין** **עמדה** **בדין** **ומתה**
- (a) There is a **חויב הודאה** and **לכבדים**
- (b) And the **גמרא** still relies on a **גזירת הכתוב** from "**וכחש**" to teach that there's no **שבועה** **קרבת**
- 8) **מהרש"א** of **אביי** as explained by **תוספות** of **שיטה**
- a) **First הקדמה**
- i) We've explained that
- (1) Unlike **רש"י** who's **מדייק** from the **משנה** in **שבועות** that it's certain that there's a **חויב הודאה** for the **קנס** of **אונס** and **פיתוי** if **בדין**
- (2) **תוספות** says
- (a) the **גמרא** makes no **דיוק** from the **משנה** in **שבועות**
- (b) so there's no proof that there's a **חויב הודאה** in this case
- b) **Second הקדמה**
- i) We've also established from our **משנה** at **דף מא:** that **ר' שמעון** says that for a **קנס** there's no **חויב הודאה** even if **בדין** **תביעת**
- c) **Third הקדמה**
- i) **חויב הודאה** and **קרבת שבועה** are always **זה בזה** and there is no **גזירת הכתוב** that separates them
- ii) Because
- (1) Where there is a **חויב הודאה** then **לפי מדי** and it's a **פשיטות** that there's a **קרבת שבועה**
- (2) Where there's no **חויב הודאה** then **לפי מדי** and it's a **פשיטות** that there's no **קרבת שבועה**
- d) Here are the two **צדדים** of the **אביי** of **מיבעיא**
- i) **First צד**
- (1) Because there's no **חויב הודאה** there's no **חויב הודאה** because these two **דינים** are generally **זה בזה** for the same "**מאי שנא**" reason that we mentioned for **רש"י**
- (2) And
- (a) Since there's no **חויב הודאה**

(b) we've established that it must be there's no קרבן שבועה

ii) second צד

(1) although

(a) there's no הורשה לבנים and it's מסתבר by way of "מאי שנא" that there's also no חיוב הודאה

(2) still

(a) there may be some גזירת הכתוב that separates הורשה לבנים from חיוב הודאה

(b) so that there is a חיוב הודאה

(c) and we've established that where there's a חיוב הודאה there must be a קרבן שבועה

האם איכא קרבן שבועה כשעמד בדין	האם איכא הורשה לבנים כשעמדה בדין	האם איכא חיוב הודאה כשעמד בדין	
איכא קרבן שבועה משום דאיכא חיוב הודאה	איכא הורשה לבנים דמאי שנא מהא דאיכא חיוב הודאה	איכא חיוב הודאה מדיוק דמשנה בשבועות	רש"י צד א'
ליכא קרבן שבועה מצד גזירת הכתוב מצד דאין עיקרו ממון	איכא הורשה לבנים דמאי שנא מהא דאיכא חיוב הודאה	איכא חיוב הודאה מדיוק דמשנה בשבועות	רש"י צד ב'
ליכא קרבן שבועה דמחמת דליכא חיוב הודאה לא כפר לי' ולא מידי	ליכא הורשה לבנים כדאיתא במשנה מא:	ליכא חיוב הודאה מחמת דליכא הורשה לבנים ולית למידק כלום ממשנה בשבועות	תוספות צד א'
איכא קרבן שבועה דכפר לי' מידי	ליכא הורשה לבנים כדאיתא במשנה מא:	אע"ג דליכא למידק כלום ממשנה בשבועות מ"מ איכא חיוב הודאה מכח איזו גזירה שוה	תוספות צד ב'

9) סוגיא of the המשך

a) as explained by רש"י

i) קרבן at first is פושט the איבעיא of אביי by saying that if עמד בדין there is a קרבן שבועה

ii) קרבן שבועה then asks that a ברייתא seems to say for שמעון ר' that there's no קרבן שבועה based on the גזירת הכתוב of "וכחש"

iii) רבה explains that all he had meant to say was that

(1) Although אביי is correct that there's no קרבן שבועה if עמד בדין because of the וכחש of גזירת הכתוב

(2) Still if עמד בדין the תביעה of קנס has a דין ממון for הורשה לבנים

iv) ר' then asks that we've already established for שמעון ר' from the משנה at דף עמד בדין whether or not הורשה לבנים that here's no מא:

v) Note that

(1) the דיוק from the משנה in שבועות on חיוב הודאה still stands

(2) and that

- (a) although רבה agrees with אביי that there's no קרבן שבועה
- (b) And הורשה לבנים says that there's also no קרבן שבועה
- (c) חיוב הודאה and רבה both still hold that there is a חיוב הודאה

b) As explained by תוספות

- i) קרבן at first is פושט the איבעיא of אביי by saying that if עמד בדין there is a קרבן שבועה
 - (1) Which by the way proves for תוספות that there must be a חיוב הודאה
- ii) אביי then asks that a ברייתא seems to say for שמעון ר' that there's no קרבן שבועה based on the גזירת הכתוב of "וכחש"
- iii) רבה then explains that all he meant to say was that
 - (1) Although
 - (a) there is no קרבן שבועה for עמד בדין because of the גזירת הכתוב
 - (b) so that in fact there is also no חיוב הודאה
 - (2) Still
 - (a) The תביעה of קנס has a דין ממון for הורשה לבנים
 - (3) אביי then asks that we've already established for שמעון ר' from the משנה at דף מא: that there's no הורשה לבנים

האם איכא קרבן שבועה כשעמד בדין	האם איכא הורשה לבנים כשעמדה בדין	האם איכא חיוב הודאה כשעמד בדין	
איכא קרבן שבועה משום דאיכא חיוב הודאה	איכא הורשה לבנים דמאי שנא מהא דאיכא חיוב הודאה	איכא חיוב הודאה מדיוק דמשנה בשבועות	רש"י צד א'
ליכא קרבן שבועה מצד גזירת הכתוב מצד דאין עיקרו ממון	איכא הורשה לבנים דמאי שנא מהא דאיכא חיוב הודאה	איכא חיוב הודאה מדיוק דמשנה בשבועות	רש"י צד ב'
ליכא קרבן שבועה דלא כפר ל' ולא מידי	ליכא הורשה לבנים כדאיתא במשנה מא:	ליכא חיוב הודאה מחמת דליכא הורשה לבנים במשנה מא: ולית למידק כלום ממשנה בשבועות	תוספות צד א'
איכא קרבן שבועה דכפר ל' מידי	ליכא הורשה לבנים כדאיתא במשנה מא:	איכא חיוב הודאה מכא איוז גזירה שוה אע"ג דליכא למידק כלום ממשנה בשבועות	תוספות צד ב'
ליכא קרבן שבועה מצד גזירת הכתוב מצד דאין עיקרו ממון	קמ"ל בברייתא דאיכא הורשה לבנים ועל זאת מקשה אביי מן משנה מא:	איכא חיוב הודאה מדיוק דמשנה בשבועות	שיטת רבה אליבא דרש"י לאחר שהדר רבה וביאר מאי שפשט לאביי
ליכא קרבן שבועה מטעם "וכחש"	קמ"ל בברייתא דאיכא הורשה לבנים ועל זאת מקשה אביי מן משנה מא:	ליכא חיוב הודאה מחמת דליכא קרבן שבועה דקבענו בהקדמה דאין לחלק ביניהן	שיטת רבה אליבא דתוספות לאחר שהדר רבה וביאר מאי שפשט לאביי

10) רש"י of שיטה to the קושיות – one of several תוספות

- a) קשיא
 - i) Instead of explaining that what he meant to say was that there is הורשה לבנים
 - ii) Why didn't רבה answer that what he meant to say was that there is חיוב הודאה

- iii) Since by this answer he'd avoid the קשיא of אביי from our משנה that says there's no הורשה לבנים
- b) Note that
- i) this isn't a קשיא for the שיטה of תוספות that רבה at this שלב says there's no חיוב הודאה
- ii) But it's a קשיא to the שיטה of רש"י that רבה at this שלב says there is a חיוב הודאה
- c) בא"ד דהא אפילו at מהרש"א as explained by תירוך
- i) This מהלך wouldn't have avoided a קשיא to רבה
- ii) Because
- (1) There's no גזירת הכתוב that separates חיוב הודאה from לבנים הורשה
- (2) so the two are תלויין זה בזה based on the סברא of מאי שנא
- (3) and it follows that
- (a) if רבה had said for שמעון ר' that there is a חיוב הודאה where עמד בדין
- (b) אביי would still have asked that
- (i) this proves that there is also הורשה לבנים
- (ii) and doesn't fit with our משנה where ר' שמעון says there is no הורשה לבנים
- d) תירוך פירכא to this
- i) ר' שמעון at the end of the סוגיא says that for אביי
- (1) there is a חיוב הודאה where עמד בדין
- (2) even though ר' שמעון says in the משנה that there's no לבנים הורשה
- 11) ד"ה או דלמא at מהרש"א
- a) קשיא
- i) We've established that here are the two צדדים of איבעיא of אביי as understood by תוספות
- ii) First צד
- (1) Because there's no הורשה לבנים there's no חיוב הודאה because these two דינים are generally תלויין זה בזה for the same "מאי שנא" reason we mentioned for רש"י
- (2) And
- (a) Since there's no חיוב הודאה
- (b) we've established that it must be there's no שבועה קרבן
- iii) second צד
- (1) although

(a) there's no חייב הודאה לבנים and it's מסתבר by way of "מאי שנא" that there's also no חייב הודאה

(2) still

(a) there may be some גזירת הכתוב that separates חייב הודאה לבנים from חייב הודאה

(b) so that there's חייב הודאה

(c) and we've established that where there's חייב הודאה there must be a קרבן שבועה

b) קשיא

i) Why doesn't אביי ask this similar איבעיא to the רבנן of our משנה:

(1) Although

(a) חייב הודאה לבנים in our משנה disagree with ר' שמעון and say there's חייב הודאה לבנים where עמד בדין

(b) So that with no contrary גזירת הכתוב it's a פשיטות that there's also a חייב הודאה and קרבן שבועה

(2) Still

(a) Is there some מחלק between חייב הודאה לבנים on the one hand and חייב הודאה and קרבן שבועה on the other

(i) so that there is no חייב הודאה

(ii) with the automatic result that there is also no קרבן שבועה because לא כפר לי ולא מידי

תד"ה נשבע והודה וא"ד ואהיה ברייתא

לשון מהרש"א

בד"ה ונשבע והודה כו' דה"נ ה"מ למיבעי לרבנן אם פירש דקנס קא תבע כו' עכ"ל ל"ק"ק לפי מה שפרש"י בעמד בדין דפשיטא ליה לאביי שהוא ממון להתחייב בהודאתו וא"כ לרבנן נמי בסתם כי קא תבע אקנס הוא דקתבע דבקנס נמי כי מודה ביה לא מפטר בעמד בדין ולפי מה שפרש"י דמהאי טעמא דקאמר דבקנס מודה ומפטר לרבנן ולכך לא תבעו אלא בושט ופגם ניהא קצת דבעמד בדין אתרוייהו קתבע וחייב משום בושט ופגם ודו"ק:

בא"ד ואהיה ברייתא דמייתי בסמוך היה לו לקבוע בעייתו לר"ש עכ"ל ר"ל דאהך מתני' דשבועות דקמבעיא ליה לא אשכחן דרבנן דפליגי עליה דר"ש בעמד בדין אלא בלא עמד בדין ומשום דסתמא בושט ופגם הוא תובע ואיכא למיבעי שפיר בעמד בדין בפירוש דקנס הוא תובעו אפילו לרבנן אבל אברייתא דלקמן ה"ל לקבוע בעייתו דוקא לר"ש דהנהו רבנן דפליגי עליה התם ס"ל ע"כ בעמד בדין דחייב כדפריך לקמן אי דלא עמד בדין כפילא מי איכא ואין להקשות דאם כן לר"ש נמי ליכא למיבעי אברייתא דלקמן למאי דמוקי ליה אביי דאיירי ר"ש בעמד בדין ופטר מקרבן דהא ע"כ לאו קושיא היא דהשתא נמי מאי קמבעיא ליה הכא לר"ש כיון דידע ברייתא דלקמן אלא דאית לן למימר בהא דכן דרך התלמידים למיבעי מרבותם במלתא דאיכא לשנויי כדמסיק יכילנא לשנויי כו' וא"כ טפי ה"ל למקבע בעייתו שם דוקא לר"ש כמ"ש ודו"ק:

1) first הקדמה

a) review ר' שמעון of שיטה ד"ה או דלמא at תוספות review

קנס כשלא עמד בדין	סתם תביעת אונס ופיתוי כשלא עמד בדין	
ליכא חיוב הודאה	קנס קא תבע וליכא חיובה הודאה	ר' שמעון

b) Note from the next table that

i) on a לא עמד בדין if חיוב הודאה and ר' שמעון disagree with רבנן סתם תביעה

ii) Because

(1) Unlike ר' שמעון who assumes that a סתם תביעה is for קנס

(2) תובע בושט ופגם is more likely to be say that a רבנן

(3) since

(a) for a חיוב הודאה of בושט ופגם there is a תביעה

(b) And הודאה himself with a פטר can't be נתבע

קנס כשלא עמד בדין	סתם תביעה כשלא עמד בדין	
ליכא חיוב הודאה	קנס קא תבע וליכא חיובה הודאה	ר' שמעון
ליכא חיוב הודאה	אי לאו דפירש אשר קנס קא תבע נקטינן דבושת ופגם קא תבע דעדיף לי' לתבוע בושת ופגם שיש להן חיוב הודאה	רבנן

2) Second הקדמה

- a) ר' שמעון says that the גמרא is מדייק for ר' שמעון that for סתם תביעה there is a חיוב הודאה if עמד בדין
- b) And it's מסתבר that
- i) the גמרא would apply the same דיוק to רבנן where the תובע is מפרש that he's תובע קנס
- ii) namely that for this תביעה there is a חיוב הודאה if עמד בדין

קנס כשלא עמד בדין	סתם תביעה כשעמד בדין	קנס כשעמד בדין	סתם תביעה כשלא עמד בדין	קנס קא תבע וליכא חיובה הודאה	ר' שמעון
ליכא חיוב הודאה	קנס קא תבע וליכא חיובה הודאה	מדייקין דאיכא חיוב הודאה	אי לאו דפירש אשר קנס קא תבע נקטינן דבושת ופגם קא תבע דעדיף לי' לתבוע בושת ופגם שיש להן חיוב הודאה	ליכא חיוב הודאה	רבנן
קנס קא תבע וליכא חיוב הודאה	קנס קא תבע וליכא חיובה הודאה	מדייקין דאיכא חיוב הודאה	אי לאו דפירש אשר קנס קא תבע נקטינן דבושת ופגם קא תבע דעדיף לי' לתבוע בושת ופגם שיש להן חיוב הודאה	ליכא חיוב הודאה	רבנן

3) Third הקדמה

- a) ר' שמעון is מפרש that the איבעיא of אביי is whether for ר' שמעון
- i) Since there is a חיוב הודאה where עמד בדין for קנס
- ii) there is also a קרבן שבועה where עמד בדין for קנס

4) תוספות

- a) רש"י to קשיא
- i) רש"י also ought to ask for רבנן if there is a קרבן שבועה where עמד בדין on a תביעה where the תובע is מפרש that he's תובע קנס

5) ד"ה ונשבע והודה at מהרש"א

- a) קשיא
- i) now that רש"י has said that both for ר' שמעון and רבנן there is a חיוב הודאה on a עמד בדין where קנס for תביעה
- ii) רבנן
- (1) no longer have reason to assume a סתם תביעה for עמד בדין is for בושת ופגם
- (2) and instead ought to say the same as ר' שמעון that a סתם תביעה is for קנס

iii) So why didn't תוספות say in its קשיא that איבעיא on עמד בדן also for רבנן even where the תובע made a תביעה

סתם תביעה כשעמד בדן	קנס כשעמד בדן	סתם תביעה כשלא עמד בדן	קנס כשלא עמד בדן	
קנס	מדדיקין דאיכא חיוב הודאה	קנס קא תבע וליכא חיובה הודאה	ליכא חיוב הודאה	ר' שמעון
בושת ופגם אי לאו דפירש אשר קנס קא תבע ותיקשי דנימא דקנס קא תבע דהרי אף אלו קנס קא תבע איכא חיוב הודאה	מדדיקין דאיכא חיוב הודאה	בושת ופגם קא תבע ואיכא חיוב הודאה [אי לאו דפירש אשר קנס קא תבע] דעדיף לי' לתובע שיהא חיוב הודאה	ליכא חיוב הודאה	רבנן

b) תירוץ

i) תביעת סתם realized that איבעיא to רבנן if עמד בדן on a תביעת סתם

ii) Because

(1) In that case the רבנן would hold that there's a חיוב הודאה both for קנס and for בושת ופגם

(2) So that there'd a חיוב שבועה anyway for the תביעה for בושת ופגם

iii) And that's why תוספות asked its קשיא only for a case where תובע was מפרש that he's תובע only קנס

6) תוספות of המשך

a) "ואהיה ברייתא דמייתי בסמוך הי' לו לקבוע בעייתו לר' שמעון"

7) תוספות of ביאור – בא"ד ואהיה ברייתא at מהרש"א

a) After תוספות asks to רש"י that איבעיא also to רבנן in a case where the תובע was מפרש that his תביעה was for קנס

b) תוספות adds that

i) Had איבעיא asked his איבעיא to ר' שמעון in the ברייתא that we'll deal with below

ii) We'd have understand why איבעיא doesn't ask his איבעיא to רבנן

iii) Namely because

(1) based on a קשיא of "כפילא מי איכא" whose details aren't relevant here

(2) it's certain that רבנן in the ברייתא say there is a קרבן שבועה for עמד בדן based on a ריבוי of מעלה מעל whose details also aren't relevant

c) קשיא

i) It must be that איבעיא wasn't aware of the ברייתא when he asked his איבעיא

ii) Because

(1) We'll establish below that איבעיא holds that the ברייתא proves for ר' שמעון that there is no קרבן שבועה where עמד בדן

(2) So that if איבעיא was aware of the ברייתא he couldn't have asked his איבעיא for רבנן the same as he couldn't ask his איבעיא for ר' שמעון

d) תירוץ

i) It's common for תלמידים to ask their רבי an איבעיא

(1) even where תלמידים know that they can be פושט the איבעיא from a ברייתא

(2) so long as the תלמידים realize that the רבי might present at least שינויי דחיקי on why the ברייתא can't be used to be פושט the איבעיא

ii) now

(1) רבה in fact says שינויי דחיקי to explain why the ברייתא can't be used to be פושט the איבעיא for שמעון ר'

(2) But רבה doesn't present any שינויי that would explain why the ברייתא couldn't be used to be פושט an איבעיא for רבנן

iii) And that's why תוספות says that

(1) Had אביי based his איבעיא on the ברייתא

(2) We'd understand why אביי asks his איבעיא to שמעון ר' and not to רבנן

תד"ה הפלת את שיני

לשון מהרש"א

בד"ה הפלת את שיני כו' ואם תאמר מה ייחוד כלי שייך גבי עבד כו' ותו לא הוי קנס כו' עכ"ל ר"ל דתיפוק ליה בלאו טעמא דקנס אלא משום דליכא ייחוד ועיין בתוס' פרק הזהב ואף על גב דלמאי דבעי לאוקמא הך ברייתא בשלא עמד בדין ע"כ הא דקתני נמי בהך ברייתא לא אנסתי כו' ע"כ לא שייך ייחוד וצ"ל דחדא ועוד קאמר ר"ש כמ"ש התוס' לעיל אמתני' דשבועות מ"מ לפי האמת דמוקי לה בעמד בדין ע"כ דליכא למימר חדא ועוד קאמר ר"ש דאם כן מאי טעמא דרבנן דמחייבי כדקתני ברישא דהך ברייתא וק"ל:

- 1) Here are several הקדמות that we've explained in greater detail in שמעון פוטר ר' תד"ה
- 2) First הקדמה
 - a) לא עמד בדין where קנס תביעה for a קרבן שבועה ר' שמעון says that there is no
 - b) because
 - i) there is no חיוב הודאה
 - ii) and לא כפר ל' ולא מידי
- 3) second הקדמה
 - a) To be קרבן שבועה a חייב
 - i) it's a condition that
 - (1) Before the תובע came to בית דין he had already been מודה to the תובע and had been מייחד a משכון to the תובע
 - (2) In short there needs to be a prior וייחוד כלי
 - ii) And it's a further condition that
 - (1) Afterwards the נתבע was נשבע in כפר ונשבע before he was מודה in the end
- 4) Third הקדמה
 - a) For תד"ה ר' שמעון פוטר
 - i) We explained
 - (1) the meanings of עמד בדין and עמד בדין for לא קרבן שבועה
 - ii) we also explained that
 - (1) there can be no חלי וייחוד כלי for a תביעת קנס where עמד בדין
 - (2) but there can חלי וייחוד כלי for a תביעה of קנס where עמד בדין
 - iii) and we noted that תוספות sets out this קשיא and תירוק
 - (1) ר' שמעון to קשיא
 - (a) Why does ר' שמעון say there's no קרבן שבועה because
 - (i) מודה himself by being פוטר could have been נתבע

(ii) So that לא כפר לי' ולא מידי

(b) When ר' שמעון could have given this stronger explanation

(i) there's a הודאה וייחוד כלי קרבן שבועה only where there is a prior

(ii) and on a תביעה קנס there can be no prior הודאה וייחוד כלי קרבן because the prior הודאה would have been נתבע פוטר

(2) תירוץ

(a) חזא ועוד קאמר

(i) Meaning that there are two reasons for ר' שמעון on why there is no קנס תביעה for a קרבן שבועה

(ii) חזא

1. מודה פוטר himself by being נתבע could have been

2. לא כפר לי' ולא מידי So

(iii) ועוד

1. הודאה קרבן שבועה only where there is a prior

2. and there could have been no prior הודאה because a prior הודאה would already have been נתבע פוטר

5) ברייתא

a) In one שלב of the גמרא of the הוה אמינא

i) the גמרא is aware only of the סיפא of the ברייתא that sets out this דין for ר' שמעון

(1) The פסוק of "וכחש" teaches that

(a) there is no קרבן שבועה on a תביעה קנס for אונס ופיתוי

(b) nor is there a קרבן שבועה on a תביעה of an עבד that רבו שינו את הפלת

ii) and the גמרא assumes that the ברייתא deals with בדין לא עמד

b) While in the מסקנא of the גמרא

i) the גמרא is also aware of the רישא of the ברייתא that sets out this דין for רבנן

(1) despite the פסוק of "וכחש"

(2) there is a קרבן שבועה for the קנס of אונס ופיתוי based on the ריבוי of מעלה מעל

ii) and the גמרא decides that the ברייתא deals with עמד בדין

c) Note

i) that for a reason not relevant here there can be no הודאה וייחוד כלי קרבן on a תביעה of הפלת את שיני

ii) and that רבנן in the רישא don't deal with a תביעה of הפלת את שיני

6) ד"ה הפלת את שיני at תוספות

a) מהרש"א as explained by קשיא

- i) Since for הפלת את שיני עמד בדין even where הודאה וייחוד כלי there can never be
 - (1) Why does ר' שמעון סיפא need to explain that there is no קרבן שבועה for הפלת את שיני because of "וכחש"
 - (2) When we would anyway have known that there's no קרבן שבועה because there can be no הודאה וייחוד כלי
- 7) תוספות of קשיא - מהרש"א
- a) Part 1
 - i) In the הוה אמינא when the גמרא still thought that the ברייתא deals with לא עמד בדין
 - ii) אונס ופיתוי of תביעת קנס for a קשיא should have asked the same תוספות
 - (1) Why does ר' שמעון need to rely on וכחש for a תביעת קנס
 - (2) When we would anyway have known that there's no קרבן שבועה because there can be no הודאה וייחוד כלי if עמד בדין
 - b) Part 2
 - i) Must be that תוספות didn't ask this קשיא because תוספות relied on "חדא ועוד"
 - (1) חדא
 - (a) There's no קרבן שבועה because there's no הודאה וייחוד כלי
 - (2) ועוד
 - (a) There's no קרבן שבועה because of וכחש
 - c) Part 3
 - i) So why doesn't תוספות answer that
 - (1) Since it must anyway be that ר' שמעון in the ברייתא takes a חדא ועוד approach
 - (2) Say that he also applies a חדא ועוד approach to הפלת את שיני
 - (a) חדא
 - (i) There's no קרבן שבועה because there's no הודאה וייחוד כלי
 - (b) ועוד
 - (i) There's no קרבן שבועה because of וכחש
- 8) תוספות of קשיא - מהרש"א of קשיא – מהרש"א of המשך תירוצ
- a) תירוצ
 - i) The קשיא of תוספות applies to the מסקנא when the גמרא decides that the ברייתא deals with עמד בדין
 - ii) And we've established that where עמד בדין there can be הודאה וייחוד כלי for a אונס ופיתוי of תביעת קנס

- iii) So that there's no proof that שמעון ר' anyway needs to rely on חדא ועוד even for the אונס of פיתוי קנס
- b) קשיא
- i) You're right that where עמד בדין there can be הודאה וייחוד כלי so it's not proved that שמעון ר' in the סיפא anyway needs to rely on חדא ועוד for the אונס of פיתוי
- ii) But
- (1) to answer its קשיא on שיני הפלת את שיני
- (2) why doesn't תוספות say anyway that שמעון ר' does rely on חדא ועוד in a case of הודאה וייחוד כלי where there happened to be no עמד בדין
- c) תירוץ
- i) Can't be that שמעון ר' for the מסקנא deals in a case where there's no הודאה וייחוד כלי
- ii) Since
- (1) In the מסקנא the גמרא is already aware that רבנן in the רישא of the ברייתא say that there's a קרבן שבועה for the אונס of פיתוי קנס because of the ריבוי from ומעלה מעל
- (2) And if you say that
- (a) The ברייתא deals also with a case where there is no הודאה וייחוד כלי
- (b) So that there are two reasons not be חייב to bring a קרבן שבועה namely because of the פסוק of וכחש and because there's no הודאה וייחוד כלי
- (3) It wouldn't be מסתבר that the ריבוי of מעל ומעלה would for רבנן overcome both reasons and teach that there is a קרבן שבועה

תד"ה מאי לאו

לשון מהרש"א

[דף מב עמוד ב] בד"ה מאי לאו כו' אלא לר"ל דלא מחייב קרבן שבועה אלא כשנטלו כו' עכ"ל יש מקשים דהא לר"ש קיימינן הכא ור"ל מודה דאליביה מעות קונות וסגי בייחוד כלי ויש ליישב דמכל מקום רבנן דפליגי עליה דר"ש וס"ל לר"ל דבעי משיכה לרבנן ל"ל ריבויא דומעלה מעל דכיון דנטלו הימנו ממון גמור ולא דוקא נקטו התוס' הקושיא לר"ש וק"ל:

1) First הקדמה

- a) "עמד בדין" for קרבן שבועה means that a prior בית דין had already relied on עדים to be אונס ופיתוי for תביעה on a נתבע מחייב
- b) the תובע in a second בית דין
 - i) wants the נתבע to pay the תשלומין that the first ב"ד had been פוסק that the נתבע is חייב to pay
 - ii) and claims that
 - (1) after the פסק of the prior ב"ד but before the current ב"ד met
 - (2) the נתבע
 - (a) was מודה to the תובע that there was a פסק by the prior ב"ד
 - (b) and was מייחד a כלי to the תובע as a משכון that the פסק would be paid
- c) While the נתבע in the second בית דין is כופר ונשבע and denies
 - i) that there was a פסק by a prior ב"ד
 - ii) and that he had made a הודאה and ייחוד כלי for a פסק by a prior ב"ד
- d) נתבע in the end is מודה to the תובע

2) Second הקדמה based on a גמרא in בבא מציעא

- a) מעות אינן קונות ריש לקיש says

3) Third הקדמה

- a) For a reason not relevant here
 - i) for any מאן דאמר who says מעות אינן קונות
 - ii) there can be no קרבן שבועה
 - (1) unless the כלי that נתבע was מייחד to the תובע
 - (a) had first belonged to the נתבע
 - (b) the תובע was משיכה by כלי the קונה and was "נטלו הימנו" from the נתבע
 - (c) the תובע was then מפקיד the כלי with the נתבע
 - (d) and the תובע is then מייחד the כלי for the תובע

- 4) ברייתא
- a) רבנן
- i) Based on the ריבוי of מעלה מעל there's a קרבן שבועה for the קנס of אונס ופיתוי where עמד בדין
- b) ר' שמעון
- i) "וכחש בעמיתו וגו'"
- ii) there is no קרבן שבועה for the קנס of אונס ופיתוי where עמד בדין
- 5) תוספות
- a) קשיא
- i) since the ברייתא deals with where the תובע was קונה the כלי with משיכה
- ii) in case where
- (1) there was העמדה בדין
- (2) and the prior פוסק that the נתבע must return the כלי to the תובע
- iii) it's a פשיטות that the פסק בית דין has a ממון and that there's a קרבן שבועה
- iv) So why does ר' שמעון say there's no קרבן שבועה
- 6) מהרש"א
- a) קשיא
- i) מעות קונות ר' שמעון says that בבא מציעא in גמרא says that
- ii) so that the procedure of וכו' הימנו doesn't apply for ר' שמעון and the תובע wasn't קונה the כלי by משיכה
- b) תירוץ
- i) ר' שמעון applies to קשיא when it says לאו דוקא is תוספות
- ii) Instead תוספות means to ask its קשיא according to רבנן who say that מעות אינן קונות
- c) קשיא
- i) We've established that רבנן in the ברייתא anyway say that the תביעה has a דין קרבן שבועה and there's a ממון
- d) תירוץ
- i) The קשיא of תוספות is why רבנן need to rely on the special ריבוי of מעלה מעל to say that there's a קרבן שבועה

תד"ה דאחין בעי למיהוי

לשון מהרש"א

בד"ה דאחין בעי למיהוי בשלמא לדידי הוא קנס לכל מילי מדגלי רחמנא לענין קרבן כו' עכ"ל ר"ל דאי הוה גלי בשום קרא אחרינא דלא הוי ממון להורישו לבניו ולחייב הודאה תקשי ליה לנפשיה ל"ל וכחש דפשיטא כיון דלא הוי ממון ואי הוה מודה מיפטר פטור נמי מקרבן שבועה כמו שהקשה אביי לרבה ת"ל וכחש ת"ל ונתן כו' אלא ע"כ לאביי כולה מילתא ילפינן מוכחש כיון דפטור משבועה ע"כ לאו ממון הוא דהא בהא תליא ודו"ק:

- 1) Review ד"ה או דלמא תוספות
- 2) תוספות as understood by גמרא
 - a) First צד of the איבעיא of אביי
 - i) ר' שמעון says that
 - (1) תלויין זה בזה are חיוב הודאה and הורשה לבנים
 - (2) Meaning that
 - (a) If for קנס of אונס and פיתוי there is no חיוב הודאה there is also no הורשה לבנים for קנס
 - (b) And the same applies in the reverse
 - ii) It follows that
 - (1) ר' שמעון
 - (a) who says in the משנה at דף מא: that there's no חיוב הודאה for קנס where עמד בדין
 - (b) Also says that there's no חיוב הודאה for קנס where עמד בדין
 - iii) It follows in turn that קרבן שבועה no and there's no חיוב הודאה לי' ולא מידי
 - b) Second צד of the איבעיא of אביי
 - i) There may be a גזירת הכתוב that separates חיוב הודאה from הורשה לבנים so that there is a חיוב הודאה for the קנס of אונס and פיתוי
 - ii) it follows that קרבן שבועה and there is a חיוב הודאה לי' מידי
 - c) רבה תשובה
 - i) צד ב' is correct
 - (1) there is a חיוב הודאה for קנס of אונס and פיתוי where עמד בדין
 - (2) So קרבן שבועה and there is a חיוב הודאה לי' מידי
 - d) אביי קשיא by
 - i) A ברייתא relies on "וכחש" to say that there's no קרבן שבועה for קנס of אונס and פיתוי where עמד בדין

- e) רבה of תירוץ
- i) I agree with you that that the ברייתא proves that there's no חיוב הודאה and no עמד בדין for the קנס of אונס ופיתוי if קרבן שבועה
 - ii) I only meant to say that for שמעון ר' for עמד בדין a תביעה for קנס has a דין ממון for הורשה לבנים so that there is הורשה לבנים
- f) אביי of קשיא
- i) We've established that the משנה at דף מא: says for שמעון ר' that there is no עמד בדין for קנס even if הורשה לבנים
- g) רבה for ר' יוסף by תירוץ
- i) When רבה said that there is הורשה לבנים for קנס after עמד בדין
 - (1) he meant this only for קנסות other than the קנס of אונס ופיתוי
 - ii) קנס of אונס ופיתוי is a special case of קנס where there is no הורשה לבנים even if עמד בדין
 - (1) because the words "ונתן ... לאבי הנערה" teach that
 - (a) אביה has no זכות to קנס of תשלומי קנס until the קנס is in his hands
 - (b) so that the קנס of אונס ופיתוי has no דין ממון altogether
- h) אביי by קשיא
- i) "אי הכי תלמוד לומר וכחש תלמוד לומר ונתן מיבעי לי"
 - ii) If ונתן teaches that there's no דין ממון for קנס of אונס ופיתוי
 - iii) why does the ברייתא need to rely on וכחש to be ממעט this קנס from קרבן שבועה
- 3) מהרש"א ד"ה דאחין בעי למיהוי at תופסות
- a) קשיא
 - i) Instead of asking his קשיא to רבה
 - ii) Why doesn't אביי ask a similar קשיא to himself:
 - (1) Why does ר' שמעון in the ברייתא need to rely on וכחש
 - (2) When even without וכחש I'd have known that there's no קרבן שבועה
 - (3) Since
 - (a) ר' שמעון says in the משנה that there is no הורשה לבנים
 - (b) It follows that
 - (i) there's no חיוב הודאה from גזירת הכתוב that separates הורשה לבנים
 - (ii) so they're בזה זה תלויין and there is no חיוב הודאה and לא כפר לי' ולא מידי
 - (iii) And it's a פשיטות that there's no קרבן שבועה
 - b) תירוץ

- i) ר' אביו for himself answers that
- (1) The שיטה of ר' שמעון that there is no הורשה לבנים itself begins with the following chain of reasoning from וכחש
- (a) ר' שמעון relies on וכחש to teach that there's no קרבן שבועה for קנס of אונס of עמד בדין where ומפתה
- (i) ר' שמעון assumes that the reason that there's no קרבן שבועה is because לא כפר לי' ולא מידי
- (ii) Which in turn proves that there is no חיוב הודאה
- (b) and
- (i) Since there's no חיוב הודאה
- (ii) It follows that
1. there's no הורשה לבנים either
 2. because ר' שמעון holds that הורשה לבנים and חיוב הודאה are תלויין זה בזה
- c) שאלה
- i) Why can't רבה answer the קשיא of ר' אביו the same way
- ii) Namely that ר' שמעון needs וכחש to start this חשבון
- d) תשובה
- i) רבה doesn't need the מיעוט of וכחש to start this חשבון
- ii) Because for רבה the פסוק of ונתן is already available as a separate מיעוט to start the חשבון by teaching that there's no קרבן שבועה
- 4) ד"ה דאחין at מהרש"א
- a) Here are the words that תוספות uses to set out the תירוץ we've just explained for ר' אביו
- i) "לדידי הוא קנס לכל מילי מדגלי רחמנא לענין קרבן שבועה"
- b) This is what תוספות means
- i) "לדידי הוא קנס לכל מילי [על ידי חשבון דלעיל] מדגלי רחמנא [בוכחש] לענין קרבן שבועה"
- ii) Namely ר' אביו says that
- (1) **were it true** that there was some פסוק other than וכחש that teaches that there is no הורשה לבנים
 - (2) then the קשיא I'm asking to רבה on why וכחש is needed would also apply to me
 - (3) but in fact
 - (a) unlike רבה who bases a לימוד on ונתן
 - (b) I don't base a לימוד on ונתן

(c) And that's why I need וּכְחַשׁ to start the חֲשׁבוֹן to prove that there's no
הורשה לבנים

תוספות בא"ד דכל היכא וא"ד דכל היכא

לשון מהרש"א

בד"ה הא עמד בדין דמשלם על פי עצמו כו' ולדבריו דרבה קא"ל בשלמא לדידי כו' עכ"ל הא ודאי דלעיל דפריך ליה אביי לרבה מברייתא לא תקשי להו דמעיקרא מאי מיבעיא ליה דבכמה מקומות בתלמוד אשכחן כי הך סוגיין דהתלמיד מיבעיא ליה מרבו ורבו משיב לו ושוב איהו גופיה פריך ליה ממשנה או מברייתא בהיפך אלא דהכא תקשי להו דאיהו גופיה פריך לעיל להיפך מברייתא ועוד נראה משום דאהך מתני' דשבועות גופיה קמיבעיא ליה לעיל תקשי להו הכא טפי דאם כן מאי פריך מינה השתא ותירצו דדוקא לדבריו דרבה פריך השתא ודו"ק:

בא"ד דכל היכא דמחייב ע"פ כו' כגון עמדה בדין ובגרה ומתה דמינה כו' עכ"ל לכאורה קשה כיון דאביי לא דריש ונתן ליכא לפלוגי בין עמד בדין ומת אב דמיניה ירתי האחין שלה ובין עמדה בדין ובגרה ומתה דמינה ירית וכן פרש"י לרבה דלגבי זידה לא הוה שאני משאר קנסות כו' דמשעת העמדה בדין ממונא הוא כו' וא"כ לאביי דבשאר קנסות לאו ממונא הוא נימא נמי דבעמדה בדין ובגרה ומתה דלאו ממונא הוא מ"ל ירושת אחין מאביהם ומ"ל ירושת האב מהבת ויש ליישב דלא דמי דירושת האחין מאביהם ה"ל מכח מי שבא לידו בהעמדת דין ע"י שהיה תחלתו בתורת קנס קודם העמדת דין אבל ירושת אב מהבת דגם לידה לא בא בתורת קנס רק בבגרותה אחר העמדת דין ומינה ירית האב וה"ל ממון גמור לגבי האב ודו"ק:

- 1) We established in the prior דיבור of שיטה that תוספות that
 - a) רבה says that
 - i) after עמד בדין for the קנס of אונס ופיתוי there is no הורשה לבנים (1) because the words "ונתן לאבי הנערה" teach that there's no זכות ממון to אב until תשלומין come to his hand
 - ii) but after עמד בדין for שאר קנסות that have no פסוק of ונתן הורשה לבנים (1) there is a דין ממון for תביעת קנס and there is הורשה לבנים (2) and it's for these other קנסות that רבה said there is הורשה לבנים
 - b) אביי then asks
 - i) Since רבה relies on ונתן to teach that for the קנס of אונס ופיתוי there's no דין ממון for הורשה לבנים
 - ii) It's also a פשיטות that there's no קרבן שבועה
 - iii) So for רבה why does ר' שמעון need וכחש to teach that there's no קרבן שבועה for this קנס
- 2) רבה תירוץ of the הקדמות
 - a) First הקדמה
 - i) The אונס ופיתוי that דיף מא: at משנה says

- (1) If the *אשה* was *עמדה בדין ובגרה*
- (2) *בחיי אב* are paid to her even *תשלומי קנס*
- b) *הקדמה* Second
- i) The *פסוק* of *הנערה* ... *לأבי הנערה* obviously applies
- (1) only to *אבי הנערה* that are paid to *תשלומין*
- (2) And not to *עמדה בדין ובגרה* where the *תשלומין* are paid to the *אשה*
- ii) It follows that
- (1) *רבה* of *דין ממון* according to *אונס* and *פיתוי* *קנס* for *עמדה בדין ובגרה*
- (2) The same as the *דין* for *קנסות* where *ונתן* also doesn't apply
- c) *הקדמה* Third
- i) Now
- (1) If
- (a) the *אשה* who was *עמדה בדין ובגרה* later dies and is *מוריישה* her *קנס* to *אב*
- (b) which is the case in the *ברייתא* where *אב* is *טוען* that *את בתי*
- (2) *אב* is *יורש*
- (a) the entire *ממון* that the *אשה* had in the *קנס*
- (b) including the *זכות* to be *מורייש* this *דין ממון*
- d) *תירוץ* of *רבה*
- i) *ר' שמעון* needs to rely on *וכחש* to teach that
- (1) For *עמדה בדין ובגרה* and *ומתה*
- (2) although
- (a) there is *חיוב הודאה* and *הורשה* by *אב* to *בניו*
- (b) there is still no *שבועה* *קרבן* because for *שבועה* *קרבן* it's relevant that *עיקרן קנס*

שיטת רבה בשלב זה	
יש להן דין קנס משום דכתיב ונתן	קנס של אונס ופיתוי היכא דלא בגרה לאחר העמדה בדין
דין ממון יש להן דלא כתיב בהו ונתן	שאר קנסות
יש להן דין ממון לגבי הורשה לבנים משום דלא שאני משאר קנסות דלא כתיב בהו ונתן מיהת לית להו קרבן שבועה משום דכתיב וכחש	קנס של אונס ופיתוי היכא דבגרה לאחר העמדה בדין

- 3) *גמרא* of the *שלב* at this *אביי* of the *שיטה* of *ביאור*
- a) *שאלה*
- i) What is the *שיטה* of *אביי* at this *שלב*
- b) *תשובה*

- i) "ונתן" doesn't accept the דרש of אביי
- ii) It follows that
- (1) אונס ופיתוי קנס and שאר קנסות מחלק אביי (1)
- (2) so all קנסות have a קנס דין and there is no חייב הודאה or הורשה לבנים to any of them

אביי	רבה	
דין קנס יש לה דכתיב וכחש	יש להן דין קנס משום דכתיב ונתן	קנס של אונס ופיתוי היכא דלא בגרה לאחר העמדה בדין
דין קנס יש להן דכתיב וכחש דלא מעלה ולא מוריד הא דדיקא בשאר קנסות לא כתיב בהו ונתן	דין ממון יש להן דלא כתיב בהו ונתן	שאר קנסות
	יש להן דין ממון משום דלא שאני משאר קנסות דלא כתיב בהו ונתן מיהת לית להו קרבן שבועה משום דכתיב וכחש	קנס של אונס ופיתוי היכא דבגרה לאחר העמדה בדין

- c) שאלה
- i) For אביי what דין applies to ומתה ובגרה בדין
- d) תשובה
- i) Here are two possible מהלכים for אביי as explained in א מהרש"א at היכא

אביי מהלך ב'	אביי מהלך א'	רבה	
דין קנס יש לה דכתיב וכחש	דין קנס יש לה דכתיב וכחש	יש להן דין קנס משום דכתיב ונתן	קנס של אונס ופיתוי היכא דלא בגרה לאחר העמדה בדין
דין קנס יש להן דכתיב וכחש ולא מעלה ולא מוריד הא דדוקא בהני שאר קנסות לא כתיב ונתן	דין קנס יש להן דכתיב וכחש ולא מעלה ולא מוריד הא דדוקא בהני שאר קנסות לא כתיב ונתן	דין ממון יש להן דלא כתיב בהו ונתן	שאר קנסות
מכח סברא מיוחדת מצויה להוריש קנסה לאביה ומאחר דאיכא הורשה איכא נמי חייב הודאה ומידי כפר לי' ולכן איכא קרבן שבועה	דין קנס יש להן דלא שאני מקנס של אונס ופיתוי ושאר קנסות אשר דין קנס יש להן בין לגבי הורשה בין לגבי חייב הודאה בין לגבי קרבן שבועה	יש להן דין ממון משום דלא שאני משאר קנסות דלא כתיב בהו ונתן מיהת לית להו קרבן שבועה משום דכתיב וכחש	קנס של אונס ופיתוי היכא דבגרה לאחר העמדה בדין

- e) First מהלך
- i) Part 1
- (1) Since "ונתן" דורש the פסוק of אביי isn't
- (a) The דין of an אשה who was ומתה ובגרה בדין עמדה is no different from שאר עמדה בדין אונס ופיתוי קנס or from the קנסות of אשה who wasn't בדין קנסות ובגרה ומתה
- (b) Namely they all have a קנס דין and there is no חייב הודאה or קרבן שבועה
- ii) Part 2
- (1) שאלה

- (a) Can she be מוריש her קנס to אביה who is her יורש
- (2) תשובה
- (a) no
- (b) because
- (i) Just as אב can't be מוריש his קנס to his יורשים
- (ii) This אשה can't be מורישה her קנס to אב who is her יורש
- (c) In the words of מהרש"א:
- (i) מה לי ירושת אחין מאביהן מה לי ירושת אב מהבת
- f) Second מהלך
- i) The דין for the קנס of an אשה who was עמדה בדין ובגרה ומתה is different from שאר קנסות as well as from the קנס of אונס ופיתוי for an אשה who wasn't עמדה בדין ובגרה ומתה
- ii) Because
- (1) ירושת אחין מאביהן
- (a) Where the זכות of the שיעבוד came to אב before the העמדה בדין while the זכות קנס had a complete דין קנס
- (2) Is different from the case of ירושת האב from בת
- (a) Where the right to receive the קנס didn't come to the אשה until she was after בגרה when the זכות already had more of a דין ממון
- iii) Now
- (1) Since this סברא teaches that she can be מוריש to אביה
- (2) And since תוספות says that
- (a) תלויין זה בזה חייב הודאה and הורשה לבנים
- (b) And where there's חייב הודאה there must be קרבן שבועה
- (3) It follows that for this אשה there is also a חייב הודאה and a קרבן שבועה
- 4) גמרא of the המשך
- a) רבה to אביי by קשיא
- i) Now
- (1) In the משנה in שבועות that we mentioned earlier in the סוגיא
- (2) לא עמד בדין where קרבן שבועה ר' שמעון says there's no
- (3) From this we ought to be מדייק that there is a קרבן שבועה where עמד בדין
- ii) This is a קשיא to רבה who at this point says that
- (1) there is no קרבן שבועה where עמד בדין
- (2) whether or not עמדה בדין ובגרה

- 5) ד"ה הא עמד בדין at תוספות
- a) קשיא
- i) Why doesn't this קשיא to apply to אביי himself
- (1) Recall that אביי argued against רבה that the ברייתא proves there's no קרבן שמעון for עמד בדין if ר' שמעון שבועה
- (2) this goes against the דיוק of אביי from the משנה in שבועות that ר' שמעון says there is a קרבן שמעון if עמד בדין
- b) בא"ד כל היכא at מהרש"א of תירוצ' תוספות
- i) The second מהלך in אביי is correct that where עמדה בדין ובגרה ומתה there is קרבן שמעון and a חייב הודאה and a הורשה לבנים
- ii) so אביי can apply the דיוק of the משנה in שבועות to עמדה בדין ובגרה ומתה
- iii) while רבה
- (1) who says the ברייתא teaches that there's no קרבן שמעון for עמדה בדין ובגרה ומתה
- (2) is left without a case to apply the דיוק of the משנה
- 6) ד"ה הא עמד בדין at מהרש"א
- a) First הקדמה
- i) Refer back to the קשיא of תוספות
- (1) Why doesn't the קשיא of אביי apply to אביי himself
- (2) Recall that אביי argued against רבה that the ברייתא proves there's no קרבן שמעון for עמד בדין when ר' שמעון שבועה
- (3) this goes against the דיוק of אביי from the משנה in שבועות that there is a קרבן שמעון for עמד בדין
- b) second הקדמה
- i) Also refer back to תוספות at ד"ה נשבע והודה where מהרש"א explained for תוספות that
- (1) it's possible to say that
- (a) Although אביי knew that the ברייתא teaches for ר' שמעון that there is no קרבן שמעון for עמד בדין
- (b) אביי still asked רבה whether ר' שמעון says there's a קרבן שמעון
- (2) because etc. כן דרך התלמידים
- c) קשיא
- i) So when תוספות here asks
- (1) Why does אביי now want to prove to רבה from the משנה in שבועות that there is a קרבן שמעון

(2) When earlier אביי wanted to prove from the ברייתא that there is no קרבן שבועה

(3) Why doesn't תוספות answer the התלמידים

d) תירוץ

i) The קשיא to אביי is greater here than before for two reasons

(1) First reason

(a) the earlier קשיא was simply why אביי would ask an איבעיא to רבה if אביי already knew the תשובה from the ברייתא

(b) while now תוספות asks that

(i) אביי earlier asked that the ברייתא proves that there is no קרבן שבועה

(ii) and is now proving the reverse – that there is a קרבן שבועה – from the משנה in שבועות

(2) Second reason

(a) We established earlier for רש"י that the איבעיא of אביי was based on the חיוב הודאה there is a עמד בדין that implied that for משנה in שבועות

(b) So how is it that אביי now wants to be פושט his איבעיא from the same משנה on which he based the איבעיא

דף מג.

תוספות ד"ה לא בשאינה ניזונת ובא"ד דאחר מיתת האב

לשון מהרש"א

[דף מג עמוד א] בד"ה לא בשאינה ניזונת פי' מן האחין אבל מן האב היתה ניזונת כו' עכ"ל וכגירסא זו פרש"י וק"ק לפי גירסא זו ופירושה דפריך מאי למימרא טפי הוי ליה להקשות דאמאי לא תני רבותא במתני' בניזונת אפילו מן האחין לאחר מיתת האב מעשה ידיה של האחין ואפשר שלזה כווננו לומר דגירסא שניה עיקר וק"ל:

בא"ד דאחר מיתת האב אית לן למידק דומיא דבחי אב כו' עכ"ל דהדיוק לא בא אלא מגופיה ולית לן למידק אלא דומיא דגופיה וכיון דהדיוק איירי באינה ניזונת ע"כ דגופיה נמי איירי בהכי דאל"כ לא הוה הדיוק דומיא דגופיה ודו"ק:

1) First כלל

- a) If an אשה made מעשה ידי אב was alive and אב later died
 - i) it's more מסתבר that the מעשה ידי אחין if she was ניזונת by אב before he died
 - ii) it's less מסתבר that the מעשה ידי belong to her if she wasn't ניזונת by אב before he died

2) Second כלל

- a) If an אשה made מעשה ידי אב died
 - i) it's more מסתבר that the מעשה ידי אחין if she was ניזונת by אחין
 - ii) it's less מסתבר that the מעשה ידי belong to her if she wasn't ניזונת by אחין

3) Third כלל

- a) it's more of a רבותא that
 - i) מעשה ידי that the אשה made after אב died belong to אחין if she was ניזונת by אחין
 - ii) Than that מעשה ידי that an אשה made אב בחיי belong to אחין if she was ניזונת by אב before he died

4) "גוף" of the משנה

- a) "מעשה ידי של בת שעשתה בחיי אבי' מת האב הרי הן של אחין"

גוף דמשנה	מעשה ידי שעשתה בחיי אביה	מת האב הרי הן של אחין
-----------	--------------------------	-----------------------

5) part 1 גמרא

- a) the גוף of the משנה doesn't say whether the בת was ניזונת by אביה
- b) but רש"י and the first תוספות assume that
 - i) she was ניזונת by אביה
 - ii) And it's only in that case that אחין של הרי הן של אחין

גוף דמשנה	מעשה ידי' שעשתה בחיי אביה	דיקא כשהיתה ניזונת ע"י אביה	מת האב הרי הן של אחין
-----------	---------------------------	-----------------------------	-----------------------

6) part 2 גמרא

a) משנה of the דיוק

i) הא מעשה ידי' של בת שעשתה לאחר מיתת אביה הרי הן של עצמה

b) רב יוסף

i) מיתת אב אחין by ניזונת בת is of the דיוק applies even where

ii) של עצמה are מעשה ידי' and teaches that even then

גוף דמשנה	מעשה ידי' שעשתה בחיי אביה	דיקא כשהיתה ניזונת ע"י אביה	מת האב הרי הן של אחין
דיוק דמשנה לרב יוסף	מעשה ידי' שעשתה לאחר מיתת אביה	אפילו כשהיתה ניזונת על ידי אחין	של עצמה

7) תוספות of שיטה רש"י and according to גמרא of המשך

a) "לא בשאינה ניזונת"

i) The דיוק of the משנה that says applies only where הן של עצמה הרי הן אינה ניזונת משל אחין

ii) של אחין are מעשה ידי' her ניזונת משל אחים where she is And in fact

טבלא א' – שיטת רש"י ושיטה א' דתוספות			
1	גופה דמשנה	מעשה ידי' שעשתה בחיי אביה	והיתה ניזונת ע"י אביה
2	דיוק דמשנה לשיטת "לא דאינה ניזונת"	מעשה ידי' שעשתה לאחר מיתת אביה	דיקא כשאינה ניזונת מן האחין
3	אבל	מעשה ידי' שעשתה לאחר מיתת אביה	כשניזונת מן האחין של אחין

b) "אי הכי" of פירכא

i) "אי הכי מאי למימרא" and is מפרש that the גמרא asks פירכא is גורס that רש"י is that

(1) של היא מעשה ידי' that she made after אב dies is of the משנה in line 2 that דיוק the פשיטות when she's not ניזונת from אחין is עצמה

(2) של היא מעשה ידי' that she made אב בחיי is of the משנה in line 1 that גוף and the פשיטות when she was ניזונת by אביה is also אחין

8) ד"ה לא בשאינה ניזונת at מהרש"א

a) קשיא

i) Based on the third כלל

(1) פשיטות that the גוף of the משנה in line 1 is Besides asking

(2) the משנה should better have taught the ought to have added that the מקשן in line 3 that מעשה ידי' are של אחין if she made them after אב died when she was ניזונת by אחין

(3) because based this דין is a greater רבותא than the דין in line 1

9) בא"ד דאחר at מהרש"א in אית ספרים according to גמרא of המשך

- a) Return to the שלב of the סוגיא where the גמרא says "לא בשאינה ניזונת"
- b) now
- i) Unlike the שיטה of רש"י
- (1) that says "בשאינה ניזונת" refers only to the דיוק of the משנה in line 2
- (2) while the גוף of the משנה in line 1 deals with where she was ניזונת by אב
- ii) אית ספרים say
- (1) It's not מסתבר to say that the דיוק of the משנה in line 2 deals with אינה ניזונת by אחין
- (2) While the גוף of the משנה in line 1 deals with ניזונת by אב
- c) That's why אית ספרים go on to explain that
- i) the גמרא by "לא בשאינה ניזונת" says that
- (1) just as the דיוק of the משנה deals with where מן האחין אינה ניזונת and says it's only then that לעצמה מעשה ידי are
- (2) the גוף of the משנה also deals with where she was ניזונת by אביה and teaches the רבותא that even then her מעשה ידי are של אחין

טבלא ב' – שיטת אית ספרים				
1	גופא דמשנה לשיטת "לא דאינה ניזונת"	מעשה ידי' שעשתה בחיי אביה	אפילו כשלא היתה ניזונת ע"י אביה	של אחין
2	דיוק דמשנה לשיטת "לא דאינה ניזונת"	מעשה ידי' שעשתה לאחר מיתת אביה	דיקא כשאינה ניזונת מן האחין	של עצמה
3	אבל	מעשה ידי' שעשתה לאחר מיתת אביה	כשניזונת מן האחין	של אחין

- d) and
- i) when the גמרא then asks "אי הכי"
- ii) We're not גורס the words "מאי למימרא"
- iii) Because
- (1) the פשיטא isn't that the גוף of the משנה is a פשיטא
- (2) But is the reverse : the גוף of the משנה of מופרכת based on a ראי' that the הרי הן של עצמה and the דין should be גמרא

10) מהרש"א

- a) Return now to the קשיא that מהרש"א asked earlier to the שיטה of רש"י
- i) Namely that
- (1) Besides asking that the דין in line 1 is a פשיטות
- (2) The מקשן should have added that it would have been a better קשיא for the גמרא to ask that the גוף of the משנה should teach the רבותא in line 3
- b) now
- i) we've established that this קשיא doesn't apply to the שיטה of אית ספרים who say that

- (1) once the גמרא says the גוף of the משנה deals with אינה ניזונת
- (2) the גוף of the משנה isn't a פשיטות and is in fact מופרכת
- ii) and this may be why תוספות decides that the גרסא of ספרים is "עיקר"

דף מג:

תוספות ד"ה שפצעה בפני'

לשון מהרש"א

[דף מג עמוד ב] בד"ה שפצעה בפניה וא"ת תקשי הך ברייתא לרב כו' עכ"ל אף על גב דע"כ רב פליג אברייתא בהא דרב מוקי קרא דוהתנחלתם למעט אפילו מעשה ידיה מ"מ לענין פצעה בפניה אי הוה דאב לא אשכחן דפליג רב אברייתא וק"ל:

1) First הקדמה

a) אחי' בתו of מוריש מעשה ידי' be אב can't be that ווהתנחלתם דורש רב is

2) Second הקדמה

a) ר' יוסי בר' חנינא as explained by ברייתא דר' חנינא

i) teaches that ווהתנחלתם

(1) פוצע בתו בפני' from a person who was תובע תשלומין אב can be Although

(2) אחי' to זכות מוריש be אב can't be this

ii) Note that

(1) מוריש be אב can't be that ווהתנחלתם doesn't say that ברייתא Since the אחי' to בתו of מעשה ידי'

(2) אחי' to בתו of מוריש מעשה ידי' be אב can be that ברייתא holds the

3) Third הקדמה

a) פוצע בתו בפני' even אב himself can't be ריש לקיש and רב that פרק החובל in גמרא The

4) תוספות

a) קשיא

i) פוצע בתו בפני' on ברייתא with the ריש לקיש and רב that How is it

5) מהרש"א

a) קשיא

i) should have realized that רב is מחולק on the ברייתא anyway on whether תוספות should

אב can be of מוריש מעשה ידי' be that

b) תירוץ

i) That's correct

ii) But תוספות bases its קשיא on the גמרא in פרק החובל because

(1) פרק החובל in גמרא apart from the

(2) תובע אב can be that רב disagrees with the ברייתא on whether רב we don't find that פוצע בתו בפני' תשלומין from a person who was

תוספות ד"ה טעמא דהשיאה

לשון מהרש"א

בד"ה טעמא דהשיאה כו' וריב"ן מוקי כולה כו' טעמא דהשיאה וגירשה אחר שאירסה כו' עכ"ל קשה לפירושו דהכי ה"מ תלמודא לדקדק מרישא טעמא דאירסה ונתארמלה אחר שאירסה וגירשה הא אירסה ונתארמלה אחר שאירסה ונתארמלה תו לא ה"מ למתני אפילו השיאה ראשונה ולמאן דאמר מזל גורם כמו שדקדק ר"י לפרוב"ן ודו"ק:

- 1) First הקדמה
 - a) "בתרי זימני הוי חזקה" says רבי
 - i) So that if an אשה is נתארמלה twice
 - (1) she counts as a קטלנית
 - (2) and isn't חזיא לאנסובי a third time
 - b) "בתלת זימני הוי חזקה" say רבנן
 - i) So that an אשה counts as a קטלנית only if she is נתארמלה three times
- 2) Second הקדמה
 - a) מחולק are מסכת יבמות in אמוראים
 - i) מעיין גרם Whether
 - (1) Meaning חוליה בעילה causes the חולי and מיתה that a קטלנית is גורם
 - (2) So that an אשה can count as a קטלנית only if she was נתארמלה twice מן הנשואין
 - ii) Or מזל גרם
 - (1) Meaning that there is a קטלנית דין also where an אשה is האירוסין and there was no בעילה
- 3) משנה
 - a) The רישא of the משנה sets out certain דינים that apply where
 - i) אירסה וגרשה and then
 - ii) אירסה ונתארמלה
 - b) The סיפא deals with דינים that apply where
 - i) השיאה וגרשה and then
 - ii) השיאה ונתארמלה
- 4) ר"י as explained by גמרא
 - a) שאלה
 - i) The דינים in the סיפא would apply just as well where ונתארמלה twice
 - ii) Why doesn't the משנה set out this more simple case

- b) תשובה
- i) The משנה follows רבי who says בתרי זימני הוי חזקה
 - ii) So that were she נתארמלה twice she would count as a קטלנית which is a פורענות
 - iii) and the משנה wants to avoid a דרך of פורענות
- 5) תוספות
- a) קשיא
- i) The דינים in the רישא would apply just as well where נתארמלה twice
 - ii) So
 - (1) Why doesn't the גמרא derive also from the רישא that the משנה follows רבי
 - (2) Since in the רישא the משנה prefers not to deal with an אשה who was נתארסה twice ונתארמלה
- b) תירוץ
- i) The משנה follows the מאן דאמר that מעיין גרם
 - ii) And
 - (1) Since the רישא deals with אירוסין instead of נשואין
 - (2) There'd be no דין of קטלנית even if she were נתארמלה twice
 - iii) קשיא
 - (1) Then for this מאן דאמר why in fact doesn't the רישא deal with the more simple case of אירס ונתארמלה twice
 - iv) תירוץ
 - (1) This נקט רישא אגב סיפא מאן דאמר says
- 6) ריב"ן as explained by גמרא
- a) ריב"ן of תירוץ
- i) The גמרא is מדייק that בתרי זימני הוי חזקה from the רישא and the סיפא together because the רישא and the סיפא are one case
 - ii) Namely the משנה refers to an אשה who went through the entire sequence from the רישא through the סיפא
 - (1) At 'א' שלב – אירסה וגרשה
 - (2) At 'ב' שלב – אירסה ונתארמלה
 - (3) At 'ג' שלב – השיאה וגרשה
 - (4) At 'ד' שלב – השיאה ונתארמלה
 - iii) And the גמרא is מדייק
 - (1) That at שלב 3 the משנה say השיאה וגרשה instead of ונתארמלה
 - (2) Because

- (a) בתרי זימני הוי חזקה
 - (b) So if שלב ג' had been ונתארמלה she'd have been a קטלנית when she was נתארמלה in שלב ג' after her נשואין
 - (c) And there couldn't have been a נשואין in שלב ד'
- b) ריב"ן of שיטה to ר"י קשיא
- i) It's only for the מאן דאמר who says מזל גרם that the אשה would have been a קטלנית if she was נתארמלה at שלב ג'
 - ii) Because
 - (1) מעין גרם for the מאן דאמר who says
 - (2) זימנא חדא in שלב ב' אלמנות was באירוסין and wouldn't have counted as
 - iii) So the משנה as explained by ריב"ן is a קשיא to the מאן דאמר who says that מעין גרם
- 7) מהרש"א
- a) קשיא
 - i) Now that we've established that the שיטה of ריב"ן applies only for the מאן דאמר that מזל גרם
 - ii) We have this קשיא: why doesn't the משנה prove from שלב א' and שלב ב' of the four שלב sequence that בתרי זימני הוי חזקה

תוספות ד"ה ומיגבא ובא"ד דאי ותד"ה והלכתא

לשון מהרש"א

בד"ה ומיגבא כו' ואמאי ליבעי אי כל ארוסות טרפי ממשעבדי כו' עכ"ל לכאורה שרש"י הרגיש ליישב זה דבנשאת דוקא קמבעיא ליה אי גביא משעת אירוסין או נימא דמחלה לשיעבודא קמא לגבות מזמן הכתוב בכתובה וכ"כ מהרש"ל אבל ממה שפרש"י או דלמא עד שעת כתיבה דהוה מלוה בשטר לא טרפה ממשעבדי משמע דבארוסה נמי ולא נשאת נמי קמבעיא ומה שפרש"י דהיא גופה מחלה לשיעבודא קמא ונתרצית בזמן הכתוב בשטר הכתובה כו' היינו דמעיקרא בשעת אירוסין נתרצית ומחלה לשיעבודא שלא לגבות ממשעבדי אלא מזמן הכתוב בשטר הכתובה וכן הוא הדעת נותן דאם לא נתרצית למחול לשיעבודא בשעת אירוסין למה תמחול עכשיו שיעבוד שהיה לה כבר משעת אירוסין ותו לא מידי ודו"ק:

בא"ד דאי טעמא דמודה משום דלא נכתבו ברשותו כו' דבשעת כתיבה מחלה לשיעבודא כו' עכ"ל מפירושם נראה דמשום דלא נכתבו ברשותו אית לן למימר דבשעת כתיבה מחלה לשיעבודא קמא וא"כ הוא קשה דמאי פריך רבא לעיל דאימא דבההיא דבגרה ואח"כ נשאת דלא נכתבו ברשותו מחלה לשיעבודא אבל במתני' דנשאת בקטנות ונכתבו ברשותו שפיר קאמרי הואיל ומשעת אירוסין זכה בהן האב ומשעת אירוסין הוא טורף דלא שייך למימר דמחלה בשעת כתיבה כיון דברשותו היה ויש ליישב ודו"ק:

בד"ה והלכתא כו' איכא לאוקמא בדכתב לה כו' דס"ד הואיל ומנה ומאתים שלו כו' עכ"ל ק"ק לפ"ז דמאי פריך רבא לעיל מבגרה ואח"כ נשאת שאין לאביה רשות בה כו' דהא כיון דכתובתה מנה ומאתים הוי שלו שפיר קאמר דמשעת אירוסין זכה בה ויש ליישב:

- 1) First הקדמה
 - a) נישואין generally writes a כתובה בעל
- 2) Second הקדמה
 - a) קטנה is מפקיע the רשות אב from בתו even if she's a נשואין
 - b) בביתו and is נתארסה even if she was never מפקיע the רשות אב from בתו
- 3) ר' יהודה דמשנה
 - a) אב רשות of מפקיע is נשואין Even though
 - b) Still
 - i) מגורשת and she later becomes משיא בתו is אב If
 - ii) אב belongs to her כתובה
- 4) גמרא
 - a) שאלה
 - i) מאי טעמא דר' יהודה דמשנה
 - b) רב יוסף and רבה of הוה אמינא for תשובה

- i) "הואיל ומשעת אירוסין זכה בהן אב"
 - ii) The אשה the מארס when he was תקנתא דרבנן by בעל חל on חיוב כתובה was
 - iii) And
 - (1) Since the אשה was in רשות אב when she was נתארסה
 - (2) It follows that
 - (a) אב was then זוכה in the כתובה rights that the אשה has under this תקנתא דרבנן
 - (b) And it makes no difference that she was later נשאת and left רשות אב
- 5) ר יהודה דברייתא
- a) If an אשה was "נתארסה ובגרה ונשאת ולאח"כ נתגרשה"
 - b) ר' יהודה agrees that אב has no rights in the כתובה
- 6) גמרא of the המשך
- a) ר' יהודה דברייתא from רבה ורב יוסף to רבא by קשיא
 - i) If you say that אב is זוכה to rights at תקנתא דרבנן שעת אירוסין
 - ii) Then
 - (1) Just as it makes no difference that the אשה was later נישאת
 - (2) It ought to make no difference to these rights that she was נתבגרה before נשואין the
 - b) רבא תירוץ
 - i) Must be that contrary to רבא ורב יוסף that
 - (1) ר' יהודה says that אב isn't זוכה in כתובת בתו unless she is ברשות אביה at the time of כתיבה shortly before נשואין
 - (2) so it follows that ר' יהודה דברייתא says that אב isn't זוכה in the כתובה of בתו if she was a בוגרת at the time of כתיבה
 - c) שאלה
 - i) "ומגבא מאימת גביא"
- 7) גמרא of the שאלה of the ביאור – רש"י
- a) שאלה
 - i) If
 - (1) an אשה was נתארסה in ניסן
 - (2) אייר in לוקח to נכסים בעל sold
 - (3) נישואין shortly before her in סיון אשה to שטר כתובה בעל wrote
 - (4) And she was later נתגרשה
 - ii) Can she be גובה her כתובה from the לוקח because

- (1) Besides the שיעבוד that she has based on the כתובה that was written shortly before נשואין
- (2) She still has the שיעבוד קמא that was חל by הרבנות when she was נתארסה before the לוקח bought the נכסים

8) תוספות

a) רש"י of שיטה to the קשיא

- i) Why does the גמרא apply this איבעיא only to the משנה here that deals with an נשאת who was later אשה
 - (1) Where we understand that she has a שיעבוד to be גובה at least from those לקוחות who bought נכסים after her כתובה was written shortly before נשואין
 - (2) And the איבעיא is whether by way of הרבנות she has only the right to be גובה from בני חרי and not from לקוחות
- ii) When the גמרא could ask more simply for all נשים who are נתגרש while they're still ארוסות
 - (1) Can they be גובה from משועבדים based on the שיעבוד קמא that was חל by שעת אירוסין at הרבנות
 - (2) Or can they rely on the הרבנות only to be גובה from בני חרי of בעל

9) מהרש"ל

a) רש"י on תוספות of קשיא to the קשיא

- i) If she's not נשאת it's a פשיטות that she can be טורף from לקוחות because she has a שיעבוד קמא from when she was נתארסה
- ii) the איבעיא of גביא מאימת גביא applies only if she's נשאת
- iii) And the point of the איבעיא is whether an אשה who's נישאת is מוחלת her שיעבוד קמא

10) ד"ה ומיגבא at מהרש"א

a) מהרש"ל to קשיא

- i) איבעיא מפרש the רש"י uses these words to be
 - (1) "או דלמא עד שעת כתיבה דהוה מלוה בשטר לא גבי ממשעבדי"
- ii) רש"י doesn't say that the נקודה of the איבעיא is whether she's מוחלת her שיעבוד קמא at נשואין
- iii) and it's for this reason that תוספות asks that
 - (1) according to רש"י
 - (2) the איבעיא should apply even if the אשה was never נשאת

b) שאלה

- i) רש"י is פושט on איבעיא by deciding that she's גובה only from נשואין after משועבד and became נכסים

- ii) And רש"י explains for רב אסי that קמא ונתרצתה לזמן "דהיא גופא מחלה לשעבודא קמא ונתרצתה לזמן הכתוב בשטר"
- iii) Does this support למהרש"ל that רש"י means that the אשה is מוחל her קמא שיעבוד קמא only when she's נישאת
- c) תשובה
- i) no
- ii) רש"י means that she's מוחלת her קמא שיעבוד from the start even if she's not נישאת
- (1) Because
- (a) at the moment that she's נתארסה
- (b) she agrees to be גובה her כתובה from משעבדי only if she's נשאת
- (2) so that
- (a) if she's not נשאת she can be גובה only from בני חרי of בעל
- (b) if she's נשאת she can be גובה from משעבדי only from לקוחות who bought their נכסים after כתיבה of her כתובה shortly before נשואין
- iii) Here's proof
- (1) If every אשה isn't מוחלת her שיעבוד at אירוסין
- (2) Then
- (a) Why should an אשה who is נשאת be מוחל her קמא שיעבוד at נשואין
- (3) At a time when she already knows that
- (a) a לוקח who she knows bought נכסים from בעל after אירוסין and before her שטר כתובה was written
- (b) and her מחילה would be מפסיד her against this לוקח
- 11) "ומיגבא מאימת גביא" of ר"י on the meaning of תוספות of המשך
- a) Refer back to יהודה דבריייתא ר' who says that
- i) Even if an אשה was נתארסה while she was ברשות אב
- ii) אב isn't גובה her כתובה if she later became a בוגרת and was נשאת afterwards
- b) Now
- i) When the גמרא says "ומיגבא מאימת גביא"
- (1) the גמרא refers to the בוגרת who is mentioned by יהודה דבריייתא ר'
- (2) and the גמרא asks whether the בוגרת herself can be גובה from persons who became לקוחות after אירוסין
- c) Here are the two צדדים of this איבעיא
- i) צד א'

- (1) The שיטה of רב יוסף is correct
- (a) כתובת בתו is זוכה from אב
 - (b) and אב keeps these rights if the אשה is never נשאת or if she's נישאת and the רשות אב before נישואין happens when she's still in אב before she's נתבגרה
- (2) ר' יהודה דברייתא teaches that
- (a) If she is נשאת and השטר before כתיבת השטר happens when she's already נתבגרה and is no longer in אב
 - (b) she as a בוגרת is מוחל her קמא שיעבוד
- (3) and this has two תוצאות
- (a) first
 - (i) אב can't be גובה with these שיעבוד rights
 - (ii) And of course he can't be גובה with the כתובה that's written shortly before נישואין
 - (b) Second
 - (i) Since בוגרת was מוחל her קמא שיעבוד
 - (ii) The בוגרת herself can be גובה only from לקוחות who bought נכסים after her שטר כתובה was written shortly before נישואין

ii) צד ב'

- (1) The שיטה of רבא in יהודה דברייתא is correct
- (a) Even without any מחילה by בתו
 - (b) תקנתא דרבנן by בתו has שיעבוד קמא in זכות אב never
 - (c) and the only זכות that אב can have in כתובת בתו is in a שטר כתובה that's written shortly before נישואין if בתו is then still ברשותו and wasn't נתבגרה
- (2) It follows that
- (a) ר' יהודה דברייתא never needed to say that בוגרת is מוחלת her קמא שיעבוד
 - (b) So the בוגרת – but not אב – can rely on the שיעבוד קמא

12) בא"ד דאי at מהרש"א

- a) ר"י שיטה of קשיא
 - i) רבה ורב יוסף of רבא קשיא set out the גמרא When
 - ii) Why didn't the גמרא answer that רבה ורב יוסף agree with א' צד of the איבעיא

13) דף מד. at ד"ה והלכתא at תוספות

- a) First הקדמה
 - i) There is an איבעיא in בבא מציעא on whether ארוסה has כתובה rights only if לה כתב

b) קשיא

i) The לא כתב לה ר' יהודה of ברייתא must deal with where

(1) Because if כתב לה

(a) Even for רבא the אב in the case of בגרה before נשואין should still have a כתובה

(b) because the שטר was נכתב while בת was still in his רשות when she was בוגרת before she became a נתארסה

ii) so why doesn't the גמרא in בבא מציעא prove from the ברייתא that there are לא כתב לה rights for an ארוסה even where

c) רשב"א תירוץ of

i) In fact the ברייתא דר' יהודה deals with where כתב לה

ii) And

(1) It's not a קשיא why אב isn't זוכה in the כתובה

(2) Because

(a) only the מנה ומאתים of her כתובה עיקר כתובה לה and there was no כתיבה of תוספת כתובה

(b) And ר' יהודה דברייתא teaches only that אב can't be גובה her כתובה

14) ד"ה והלכתא at מהרש"א

a) קשיא

i) Then why does רבא say that the ברייתא proves that אב זכה בהן

ii) When we've established that in fact אב was זוכה in everything that כתב לה